

تاریخ: ۱۴۰۲/۰۷/۲۶

شماره: ۲۸/۳۶/۱۹۱۷۸۱

دارد پیوست:

۰۷:۳۱

معاون محترم آموزشی دانشگاه

رئیس محترم مرکز آموزشی درمانی کوثر / ولایت

رئیس محترم بیمارستان امیرالمومنین (ع) / شفاء / شهدا / رحیمیان

رئیس محترم بیمارستان تأمین اجتماعی رازی / تاکستان

رئیس محترم بیمارستان خصوصی پاستور / مهرگان / ولیعصر (عج) / دهخدا

رئیس محترم سازمان نظام پزشکی استان قزوین

با سلام و احترام

ضمن پیوست نامه شماره ۱۸۳۱۲/۴۰۰/۱۴۰۲ تاریخ ۱۴۰۲/۰۷/۲۲ معاون محترم درمان وزارت متبوع در خصوص «ابلاغ شناسنامه و استانداردهای ۳ خدمت سونوگرافی ترانس واژینال» به استحضار می‌رساند؛ دستورالعمل مذکور از طریق پورتال معاونت درمان به آدرس ذیل قابل بهره‌برداری می‌باشد.

استانداردهای زنان، بارداری و زایمان → استانداردها و راهنماهای بالینی → vct.qums.ac.ir

دکتر عبدالله کشاورز
معاون درمان دانشگاه

شناسنامه و استاندارد خدمت

سونوگرافی بارداری ترانس واژینال

پاییز ۱۴۰۲

تنظیم و تدوین اولیه:

دکتر مرتضی صانعی طاهری، استاد رادیولوژی، رئیس انجمن رادیولوژی، عضو هیأت‌بورد رادیولوژی
دکتر محمد علی کریمی، رادیولوژیست، عضو هیأت‌مدیره و دبیر کمیته زنان و مامایی انجمن رادیولوژی
دکتر علیرضا اسپید متخصص رادیولوژی و عضو هیأت‌مدیره انجمن رادیولوژی
دکتر رضا گرامی عضو هیأت‌مدیره انجمن رادیولوژی و استادیار دانشگاه علوم پزشکی ارتش
دکتر مرضیه وحید دستجردی دبیر بورد رشته تخصصی زنان و زایمان
دکتر اشرف جمال پریناتولوژیست رییس انجمن علمی پریناتولوژی ایران
دکتر سودابه کاظمی پریناتولوژیست رییس انجمن متخصصین زنان و زایمان ایران
دکتر ساغر صالح پور فلوشیپ ناباروری نماینده انجمن علمی باروری و ناباروری ایران
دکتر محمد ابراهیم بارسائزاد رییس انجمن علمی باروری و ناباروری ایران
دکتر مهباز محمدی فرد فلوشیپ رادیولوژی اینترونشنال عضو هیأت‌علمی دانشگاه علوم پزشکی بیرجند
دکتر بهناز مرادی رادیولوژیست عضو هیأت‌علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران
دکتر اشرف معینی فلوشیپ ناباروری دانشیار دانشگاه علوم پزشکی تهران
دکتر اشرف آل یاسین فلوشیپ ناباروری عضو هیأت‌علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران
دکتر معصومه گیتی رادیولوژیست عضو هیأت‌علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران
دکتر پرچهر پور انصاری متخصص زنان و زایمان عضو هیأت‌علمی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی
دکتر صدیقه حسینی موسی، فلوشیپ ناباروری، استاد دانشگاه علوم پزشکی تهران، دبیر جوانی جمعیت معاونت درمان
با همکاری:
مرکز مدیریت پیوند و درمان بیماری‌ها معاونت درمان

مشاور: دکتر ساناز بخشنده رییس گروه تدوین استاندارد و راهنمای بالینی معاونت درمان

تحت نظارت فنی:

گروه استانداردسازی و تدوین راهنماهای بالینی
دفتر ارزیابی فن آوری، استانداردسازی و تعرفه سلامت

الف) عنوان دقیق خدمت مورد بررسی (فارسی و لاتین):

سونوگرافی بارداری ترانس واژینال

Transvaginal Sonography for pregnancy

کد ملی: ۷۰۱۷۱۶

ب) تعریف و تشریح خدمت مورد بررسی:

سونوگرافی حاملگی شامل رویت ساک بارداری داخل رحمی، سن بارداری بر اساس میانگین سائز ساک بارداری یا در صورت رویت جنین بر اساس CRL، وجود جنین و تعداد جنین ها و تعیین کوریونیسیتی در چند قلوایی، تعداد ضربان قلب جنین، وضعیت واکنش دسیدوال / جفت، بررسی آدنکس ها.
- اندازه گیری طول سرویکس به روش ترانس واژینال شامل این سونوگرافی نیست.

ج) موارد ضروری انجام مداخله تشخیصی:

۱. تشخیص حاملگی طبیعی و غیرطبیعی و تعیین سن بارداری
۲. خونریزی همراه با حاملگی
۳. درد شکم در خانم باردار
۴. تاخیر یا اختلال در قاعدگی در سن باروری

ج-۱) تعداد دفعات مورد نیاز:

حداقل یک بار است، بر حسب مورد تکرار می شود.

ج-۲) فواصل انجام:

بر حسب مورد از چند روز تا چند هفته متفاوت است.

د) ویژگی های فرد/افراد صاحب صلاحیت جهت تجویز (Order) خدمت مربوطه و استاندارد تجویز:

کلیه پزشکان و ماماها

ه) ویژگی های ارائه کننده اصلی صاحب صلاحیت جهت ارائه خدمت مربوطه:

رادیولوژیست

فلوشیپ پریناتولوژیست

فلوشیپ ناباروری

متخصص زنان دوره دیده مورد تایید وزارت بهداشت، در مراکز سطح دو ناباروری، صرفاً برای بیماران تحت مراقبت خود، در صورت عدم دسترسی به موارد فوق

و) عنوان و سطح تخصص های مورد نیاز (استاندارد) برای سایر اعضای تیم ارائه کننده خدمت:

ردیف	عنوان تخصص	تعداد مورد نیاز به طور استاندارد به ازای ارائه هر خدمت	میزان تحصیلات مورد نیاز	سابقه کار و یا دوره آموزشی مصوب در صورت لزوم	نقش در فرایند ارائه خدمت
۱	تکنسین	۱ نفر	دیپلم به بالا	--	آماده سازی بیمار تایپ و ارائه گزارش

ز) استانداردهای فضای فیزیکی و مکان ارائه خدمت:

مراکز تصویربرداری و رادیولوژی پزشکی / مطب / درمانگاه / بیمارستان / مراکز خدمات درمان ناباروری سطح ۲ و ۳

ح) تجهیزات پزشکی سرمایه ای به ازای هر خدمت:

دستگاه سونوگرافی مجهز به پروب واژینال

ط) داروها، مواد و لوازم مصرفی پزشکی جهت ارائه هر خدمت:

ردیف	اقلام مصرفی مورد نیاز	میزان مصرف (تعداد یا نسبت)
۱	کاغذ چاپگر	بر حسب نیاز
۲	ژل-کاغذ A4- ملحفه یکبار مصرف-کاور استریل واژینال	

ی) استانداردهای گزارش

- در سه ماهه اول: گزارش محل ساک حاملگی، اندازه ساک یا CRL، تعیین کوریونیسیتی در چند قلوپی، وجود ضربان قلب جنین، وجود یا عدم وجود هماتوم اطراف ساک، و گزارش ضایعات احتمالی میومترال و آدنکسها

گ) شواهد علمی در خصوص کنتراست اندیکاسیون های دقیق خدمت:

عدم رضایت بیمار

ل) مدت زمان ارائه هر واحد خدمت:

حداقل ۱۰ دقیقه

منابع:

AIUM-ISOUG-ACOG- ACR- Diagnostic Ultrasound/CM, Rumack 2018

شناسنامه و استاندارد خدمت

سونوگرافی ترانس واژینال جهتوی حاملگی خارج از رحم (EP)

پاییز ۱۴۰۲

تنظیم و تدوین اولیه:

دکتر مرتضی صانعی طاهری، استاد رادیولوژی، رئیس انجمن رادیولوژی، عضو هیأت‌بورد رادیولوژی
دکتر محمد علی کریمی، رادیولوژیست، عضو هیأت‌مدیره و دبیر کمیته زنان و مامایی انجمن رادیولوژی
دکتر علیرضا اسپید متخصص رادیولوژی و عضو هیأت‌مدیره انجمن رادیولوژی
دکتر رضا گرامی عضو هیأت‌مدیره انجمن رادیولوژی و استادیار دانشگاه علوم پزشکی ارتش
دکتر مرضیه وحید دستجردی دبیر بورد رشته تخصصی زنان و زایمان
دکتر اشرف جمال پریناتولوژیست رییس انجمن علمی پریناتولوژی ایران
دکتر سودابه کاظمی پریناتولوژیست رییس انجمن متخصصین زنان و زایمان ایران
دکتر ساغر صالح پور فلوشیپ ناباروری نماینده انجمن علمی باروری و ناباروری ایران
دکتر محمد ابراهیم بارسانزاد رییس انجمن علمی باروری و ناباروری ایران
دکتر مهیار محمدی فرد فلوشیپ رادیولوژی اینترونشنال عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی بیرجند
دکتر بهناز مرادی رادیولوژیست عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران
دکتر اشرف معینی فلوشیپ ناباروری دانشیار دانشگاه علوم پزشکی تهران
دکتر اشرف آل یاسین فلوشیپ ناباروری عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران
دکتر معصومه گیتی رادیولوژیست عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران
دکتر پریچهر بور انصاری متخصص زنان و زایمان عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی
دکتر صدیقه حسینی موسی، فلوشیپ ناباروری، استاد دانشگاه علوم پزشکی تهران، دبیر جوانی جمعیت معاونت درمان
با همکاری:
مرکز مدیریت پیوند و درمان بیماری‌ها معاونت درمان

مشاور: دکتر ساناز بخشنده رییس گروه تدوین استاندارد و راهنمای بالینی معاونت درمان

تحت نظارت فنی:

گروه استانداردسازی و تدوین راهنماهای بالینی
دفتر ارزیابی فن آوری، استانداردسازی و تعرفه سلامت

الف) عنوان دقیق خدمت مورد بررسی (فارسی و لاتین):

سونوگرافی ترانس واژینال جستجوی حاملگی خارج از رحم (EP)

کد ملی: ۷۰۱۷۱۸

ب) تعریف و تشریح خدمت مورد بررسی:

سونوگرافی ترانس واژینال جهت رد یا تشخیص حاملگی خارج رحمی (EP) ectopic pregnancy می باشد. تشخیص EP بر اساس عدم وجود ساک بارداری داخل رحمی، وجود یک توده کمپلکس آدنکسال خارج رحمی و جدا از تخمدان (خیلی بندرت داخل تخمدان) یا ساک بارداری با یا بدون فتال پل خارج از رحم، مایع آزاد لگنی می باشد. در برخی موارد نادر احتمال حاملگی هتروتوپیک، یعنی حاملگی همزمان داخل رحمی و خارج رحمی، وجود دارد.

ج) موارد ضروری انجام مداخله تشخیصی:

۱. تاخیر یا اختلال در قاعدگی در سن باروری بویژه در همراهی با درد و تندرینس شکم
۲. عدم رویت ساک بارداری داخل رحمی در سونوگرافی قبلی خانم مشکوک به بارداری
۳. هر گونه شک بالینی به EP مثل درد شکمی / لگنی حتی در زنان دارای سیکل منظم و بدون تاخیر قاعدگی
۴. هر نوع لکه بینی یا AUB
۵. هرگونه سابقه درمان ناباروری
۶. سابقه EP قبلی
۷. بارداری با وجود IUD

ج-۱) تعداد دفعات مورد نیاز:

حداقل یک بار است، بر حسب مورد تکرار می شود.

ج-۲) فواصل انجام:

بر حسب مورد از چند روز تا چند هفته متفاوت است.

د) ویژگی های فرد/افراد صاحب صلاحیت جهت تجویز (Order) خدمت مربوطه و استاندارد تجویز:

کلیه پزشکان و ماماها

ه) ویژگی های ارائه کننده اصلی صاحب صلاحیت جهت ارائه خدمت مربوطه:

رادیولوژیست

فلوشیپ پریناتولوژیست

فلوشیپ ناباروری

متخصص زنان دوره دیده مورد تایید وزارت بهداشت، در مراکز سطح دو ناباروری، صرفاً برای بیماران تحت مراقبت خود، در صورت

عدم دسترسی به موارد فوق

و) عنوان و سطح تخصص های مورد نیاز (استاندارد) برای سایر اعضای تیم ارائه کننده خدمت:

ردیف	عنوان تخصص	تعداد مورد نیاز به طور استاندارد به ازای ارائه هر خدمت	میزان تحصیلات مورد نیاز	سابقه کار و یا دوره آموزشی مصوب در صورت لزوم	نقش در فرایند ارائه خدمت
۱	تکنسین	۱ نفر	دیپلم به بالا	--	آماده سازی بیمار تایپ و ارائه گزارش

ز) استانداردهای فضای فیزیکی و مکان ارائه خدمت:

مراکز تصویربرداری و رادیولوژی پزشکی / مطب / درمانگاه / بیمارستان / مراکز خدمات درمان ناباروری سطح ۲ و ۳

ح) تجهیزات پزشکی سرمایه ای به ازای هر خدمت:

دستگاه سونوگرافی مجهز به پروب واژینال

ط) داروها، مواد و لوازم مصرفی پزشکی جهت ارائه هر خدمت:

ردیف	اقلام مصرفی مورد نیاز	میزان مصرف (تعداد یا نسبت)
۱	کاغذ چاپگر	بر حسب نیاز
۲	ژل-کاغذ A4- ملحفه یکبار مصرف-کاور استریل واژینال	

ی) استانداردهای گزارش :

عدم وجود ساک بارداری داخل رحمی / وجود یا عدم وجود یک توده کمپلکس/هترواکوی آدنکسال خارج رحمی و جدا از تخمدان (خیلی بندرت داخل تخمدان) و یا ساک بارداری با یا بدون کیسه زرده یا فتال پل خارج از رحم، وجود یا عدم وجود مایع آزاد حاوی دبری اکوژن می باشد.

در برخی موارد نادر بخصوص متعاقب درمان‌های ناباروری، احتمال حاملگی هتروتوپیک، یعنی حاملگی همزمان داخل رحمی و خارج رحمی، وجود دارد و باید گزارش شود.

سودوساک بارداری به شکل یک ناحیه تجمع مایع اندک در وسط کاویته اندومترال بدون واکنش دسیدوال واضح می باشد.

گ) شواهد علمی در خصوص کنتراست اندیکاسیون های دقیق خدمت:

عدم رضایت بیمار

ل) مدت زمان ارائه هر واحد خدمت:

حداقل ۱۰ دقیقه

منابع:

AIUM-ISOUG-ACOG- ACR- Diagnostic Ultrasound/CM, Rumack 2018

معاونت درمان

شناسنامه و استاندارد خدمت

سونوگرافی رحم و تخمدان ترانس واژینال

پاییز ۱۴۰۲

تنظیم و تدوین اولیه:

دکتر مرتضی صانعی طاهری، استاد رادیولوژی، رئیس انجمن رادیولوژی، عضو هیأت‌بورد رادیولوژی
دکتر محمد علی کریمی، رادیولوژیست، عضو هیات‌مدیره و دبیر کمیته زنان و مامایی انجمن رادیولوژی
دکتر علیرضا اسپید متخصص رادیولوژی و عضو هیات‌مدیره انجمن رادیولوژی
دکتر رضا گرامی عضو هیات‌مدیره انجمن رادیولوژی و استادیار دانشگاه علوم پزشکی ارتش
دکتر مرضیه وحید دستجردی دبیر بورد رشته تخصصی زنان و زایمان
دکتر اشرف جمال پرناتولوژیست رییس انجمن علمی پرناتولوژی ایران
دکتر سودابه کاظمی پرناتولوژیست رییس انجمن متخصصین زنان و زایمان ایران
دکتر ساغر صالح پور فلوشیپ ناباروری نماینده انجمن علمی باروری و ناباروری ایران
دکتر محمد ابراهیم بارسانزاد رییس انجمن علمی باروری و ناباروری ایران
دکتر مهیار محمدی فرد فلوشیپ رادیولوژی اینترونشنال عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی بیرجند
دکتر بهناز مرادی رادیولوژیست عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران
دکتر اشرف معینی فلوشیپ ناباروری دانشیار دانشگاه علوم پزشکی تهران
دکتر اشرف آل یاسین فلوشیپ ناباروری عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران
دکتر معصومه گیتی رادیولوژیست عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران
دکتر پریچهر پور انصاری متخصص زنان و زایمان عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی
دکتر صدیقه حسینی موسی، فلوشیپ ناباروری، استاد دانشگاه علوم پزشکی تهران، دبیر جوانی جمعیت معاونت درمان
با همکاری:
مرکز مدیریت پیوند و درمان بیماری‌ها معاونت درمان

مشاور: دکتر ساناز بخشنده رییس گروه تدوین استاندارد و راهنمای بالینی معاونت درمان

تحت نظارت فنی:

گروه استانداردسازی و تدوین راهنماهای بالینی

دفتر ارزیابی فن آوری، استانداردسازی و تعرفه سلامت

الف) عنوان دقیق خدمت مورد بررسی (فارسی و لاتین):

سونوگرافی رحم و تخمدان ترانس واژینال

کد ملی: ۷۰۱۶۹۰

ب) تعریف و تشریح خدمت مورد بررسی:

در این سونوگرافی رحم از نظر سائز، شکل، موقعیت قرارگیری، وضعیت اندومتر و میومتر، و سرویکس و هرگونه نمای غیرطبیعی میومتر و اندومتر و اکوژنیستی رحم.. بررسی می‌شوند. تخمدان‌ها نیز از نظر سائز و شکل و محل قرارگیری و ضایعاتی از قبیل توده‌ها و کیست‌ها و... مورد بررسی قرار می‌گیرند. همچنین وجود مایع آزاد در لگن و ضایعات احتمالی لوله‌های رحمی از قبیل هیدروسالپنکس، نیز قابل بررسی است. همچنین در بیماران نابارور تحت درمان از سونوگرافی ترانس واژینال جهت ارزیابی رشد فولیکولی در سیکل‌های تحریک تخمک گذاری و IUI و IVF و ICSI و تنظیم میزان داروهای تجویز شده به بیمار و تعیین زمان دقیق تخمک برداری از بیمار و پایش ضخامت اندومتر در سیکل‌های انتقال جنین فریز و تعیین زمان دقیق انتقال جنین استفاده می‌شود.

جهت انجام عمل پانکچر تخمدان و بدست آوردن تخمک در اتاق عمل و جهت آسپیراسیون مایع آسیت در بیماران دچار سندرم هایپر استیمولیشن تخمدان (OHSS)

ج) اندیکاسیون انجام:

- درد لگنی، دیسمنوره، خونریزی غیرطبیعی رحم، تاخیر قاعدگی، آمنوره، شک به توده رحم، شک به ضایعات تخمدانی، تخمدان‌های پلی‌کیستیک، بررسی سائز فولیکول و تخمک‌گذاری، عفونت‌های لگنی، نازایی، فالوآپ پاتولوژی‌های قبلی، بررسی بقایای بارداری، بررسی IUD، پیگیری خانم‌های پس از یائسگی و بررسی آندومتر و....

در بیماران نابارور تحت درمان:

- جهت ارزیابی رشد فولیکولی در سیکل‌های تحریک تخمک گذاری و IUI و IVF و ICSI
- جهت تنظیم میزان داروهای تجویز شده به بیمار در سیکل‌های تحریک تخمک گذاری
- جهت تعیین زمان دقیق تخمک برداری از بیمار
- جهت پایش ضخامت اندومتر در سیکل‌های انتقال جنین فریز

- جهت تعیین زمان دقیق انتقال جنین
- جهت انجام عمل پانکچر تخمدان و بدست آوردن تخمک در اتاق عمل
- جهت آسپیراسیون مایع آسیت در بیماران دچار سندرم هایپر استیمولیشن تخمدان (OHSS)
- جهت بررسی ساک بارداری در افرادی که تست حاملگی آنها مثبت شده است

ج-۱) تعداد دفعات مورد نیاز:

حداقل یک بار است، بر حسب مورد تکرار می شود. در بیماران نابارور بر حسب پاسخ بیمار به درمان دارویی هر ۳ تا ۴ روز یکبار تا زمان انجام تخمک برداری و یا انجام تلقیح داخل رحمی در IUI و یا انتقال جنین

ج-۲) فواصل انجام:

بر حسب مورد از یک یا چند روز تا چند ماه متفاوت است.

د) ویژگی های فرد/افراد صاحب صلاحیت جهت تجویز (Order) خدمت مربوطه و استاندارد تجویز:

کلیه پزشکان و ماماها

هـ) ویژگی های ارائه کننده اصلی صاحب صلاحیت جهت ارائه خدمت مربوطه:

رادیولوژیست

فلوشیپ پریناتولوژیست

فلوشیپ ناباروری

متخصص زنان دوره دیده مورد تایید وزارت بهداشت، در مراکز سطح دو ناباروری، صرفاً برای بیماران تحت مراقبت خود، در صورت

عدم دسترسی به موارد فوق

و) عنوان و سطح تخصص های مورد نیاز (استاندارد) برای سایر اعضای تیم ارائه کننده خدمت:

ردیف	عنوان تخصص	تعداد مورد نیاز به طور استاندارد به ازای ارائه هر خدمت	میزان تحصیلات مورد نیاز	سابقه کار و یا دوره آموزشی مصوب در صورت لزوم	نقش در فرایند ارائه خدمت
۱	تکنسین	۱ نفر	دیپلم به بالا	--	آماده سازی بیمار تایپ و ارائه گزارش

ز) استانداردهای فضای فیزیکی و مکان ارائه خدمت:

مراکز تصویربرداری و رادیولوژی پزشکی / مطب / درمانگاه / بیمارستان / مراکز خدمات درمان ناباروری سطح ۲ و ۳

ح) تجهیزات پزشکی سرمایه ای به ازای هر خدمت:

دستگاه سونوگرافی مجهز به پروب واژینال

ط) داروها، مواد و لوازم مصرفی پزشکی جهت ارائه هر خدمت:

ردیف	اقلام مصرفی مورد نیاز	میزان مصرف (تعداد یا نسبت)
۱	کاغذ چاپگر	بر حسب نیاز
۲	ژل-کاغذ A4- ملحفه یکبار مصرف-کاور استریل واژینال	

ی) استانداردهای گزارش

- شکل و سایز و موقعیت قرارگیری رحم.
- اکوی میومترهای و گزارش دقیق توده های رحمی
- ضخامت اندومتر (ضخیم ترین محل در وضعیت عمود بر خط طولی میدلاین؛ در صورت وجود مایع ضخامت دولایه اندومتر بدون مایع ذکر شود) و ضایعات اندومترهای
- وضعیت سرویکس

- سایز و شکل تخمدانها و توصیف دقیق ضایعات آنها از قبیل کیست های تخمدانی
- کلدوساک خلفی از نظر مایع و ضایعات فضاگیر

- تعداد و سایز فولیکولها در سیکلهای تحریک تخمک گذاری و IUI و IVF و ICSI

- ضخامت اندومتر در سیکلهای انتقال جنین

گ) شواهد علمی در خصوص کمتر اندیکاسیون های دقیق خدمت:

دوشیزگان (virgins) / عدم رضایت بیمار

ل) مدت زمان ارائه هر واحد خدمت:

حداقل ۱۰ دقیقه

منابع:

AIUM-ISOUG-ACOG- ACR- Diagnostic Ultrasound/CM, Rumack 2018

